

Česká republika

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát-oblastní pracoviště Brno

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Dolní Kounice, okres Brno-venkov

Smetanova 2/547, 664 64 Dolní Kounice

Identifikátor školy: 600 110 486

Termín konání orientační inspekce: 10. – 12. červen 2003

Čj.:	127 1071/2003-11081
Signatura:	ol2cw110

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Dolní Kounice, okres Brno-venkov je úplná základní škola (dále jen ZŠ), kterou zřídilo Město Dolní Kounice jako příspěvkovou organizaci. Je spádovou školou pro okolní obce Bratčice, Kupařovice, Mělčany, Moravské Bránice, Němčičky, Nové Bránice, Pravlov a Trboušany a sdružuje základní školu, školní družinu a školní jídelnu. Kapacity sdružovaných součástí nebyly překročeny. V ZŠ bylo ke 30. 9. 2002 zapsáno a vykázáno 483 žáků, z toho je 236 dojíždějících. Na odloučeném pracovišti Dolní Kounice, ve sboru 6/512 jsou umístěny čtyři třídy prvního stupně ZŠ.

Ve škole se vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola č.j. 16847/96-2. Výuka je doplněna volitelnými předměty (informatika, domácí nauky, technická výchova, ekonomika-administrativa, technické kreslení), nepovinnými předměty (výtvarná výchova, sportovní hry, sborový zpěv, náboženství) a zájmovou činností pro žáky na obou stupních (kroužek anglického a německého jazyka, dramatický, sportovní, gymnastický, turistický, volejbalový, přírodovědný, technický, jazykový, matematický a taneční).

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy v ZŠ vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

první stupeň

- český jazyk a matematika

druhý stupeň

- český jazyk a dějepis,
- matematika a fyzika,
- chemie, přírodopis a zeměpis,
- občanská, rodinná a hudební výchova,
- tělesná výchova

první a druhý stupeň

- anglický jazyk.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY V ZŠ VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení personálních podmínek se vztahuje pouze k pedagogickým pracovníkům.

Z celkového počtu 29 pedagogických pracovníků jsou v ZŠ 3 učitelé, kteří nesplňují kvalifikační podmínky dané příslušnou právní normou. Škola má vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu, učebnímu plánu a hospitovaným předmětům téměř ideální personální složení, 90% učitelů je kvalifikovaných. Většina z nich včetně výchovné poradkyně má i

dostatek zkušeností a delší dobu praxe. To vše má pozitivní vliv na výchovně-vzdělávací činnost školy.

Provoz školy je vhodným způsobem provázán s organizací vzdělávání a výchovy žáků. Organizace vyučování odpovídá potřebám žáků a plně umožňuje naplňovat vzdělávací a výchovné cíle. Tato oblast je účelně provázána s činností jednotlivých úseků (předmětové komise, metodická sdružení, činnost zdravotníka, úsek stravování, úsek provozního zabezpečení školy, úsek výchovného poradenství a protidrogové prevence, atd.). Jednotlivé úseky jsou po stránce personální vhodně zajištěny, všichni znají své kompetence, práva a povinnosti. Systém zastupování za nepřítomné učitele je však nepohotový a neefektivní.

Ředitel školy a jeho zástupci umožňují všem učitelům, aby se podíleli na organizaci výchovně-vzdělávací práce školy. Dokladem je jejich velká důvěra (s velmi silným sociálním cítěním) v jejich odborné schopnosti a kladné lidské vlastnosti. Vede je účelným způsobem k tomu, aby si vzájemně pomáhali, jejich práci kontroluje a pravidelně hodnotí. Tato skutečnost má jistý vliv na zvyšování kvality průběhu a výsledků vzdělávání. Opatření jsou z hospitační činnosti a dalších kontrol (velmi četná hospitační činnost, plánované i neplánované kontroly ze všech oblastí) sice přijímaná, ale ne vždy akt jejich přijetí směřuje k očekávané nápravě, je-li zjištěn nedostatek. Zpětná vazba má poněkud nižší účinek. Na kvalitu a úroveň plánování to však negativní vliv nemá.

Díky kvalitnímu přenosu informací se mohou všichni učitelé účinnou formou spolupodílet na organizaci práce. Průběžně se všichni vzdělávají. Další vzdělávání je zaměřeno především na nové trendy výuky a je vedením školy podporováno. Účast v něm je jedním z kritérií hodnocení jejich práce. Kritéria hodnocení práce učitelů jsou zveřejněna a mají kladný vliv na zlepšování výchovně-vzdělávací činnosti školy.

Úroveň personálních podmínek podporuje efektivní vzdělávání a výchovu, umožňuje plně realizovat učební činnost podle zvoleného vzdělávacího programu.

Personální podmínky jsou ve škole velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení se vztahuje k celé škole.

Základní škola ke své činnosti využívá dvě budovy. V hlavní budově jsou umístěny třídy třetího až pátého ročníku, všechny třídy druhého stupně a odborné učebny, školní knihovna, místnost pro školní družinu, kabiny pro sbírky předmětů druhého stupně a školní jídelna. V odloučeném pracovišti jsou čtyři třídy prvního a druhého ročníku. Pro sportovní a zájmovou činnost slouží asfaltové hřiště u školy a prostor „Na hliništi“, který je od školy vzdálen asi 300 metrů. Je to hřiště z části zatravněné, z části prašné. Interiér školy je vyzdoben velmi zdařilými výtvarnými pracemi žáků. Kromě kmenových tříd má škola k dispozici samostatné prostory k výuce praktických činností, výpočetní techniky, hudební výchovy, přírodopisu, fyziky a chemie. Učebny, ve kterých probíhá výuka, jsou funkční a z hlediska bezpečnosti a psychohygieny vyhovují. Jejich vybavení umožňuje realizovat zvolené výchovně-vzdělávací cíle. Prostory v přízemí a suterénu školy (šatny, dílny, místnosti sloužící pro zabezpečování provozu školy) jsou sice také funkční, ale z hlediska bezpečnosti a psychohygieny pouze vyhovují. Škola má dvě tělocvičny. Větší z nich se nesmí v současnosti využívat vzhledem k nevyhovujícím hygienickým a bezpečnostním podmínkám. Druhá méně prostorná slouží k výuce tělesné výchovy při dělení tříd na skupiny. Ani v ní nejsou podmínky vzhledem ke zvládnutému povrchu podlahy a nekrytým oknům zcela vyhovující. Školní družina využívá ke své činnosti vlastní

učebnu. Místnost je prostorná, rozmístění nábytku a uspořádání dalších předmětů je vzhledem k činnostem školní družiny účelné a praktické. Učebna je vyzdobena pěknými žákovskými pracemi.

ZŠ je na velmi dobré úrovni vybavena především staršími učebními pomůckami, které jsou na prvním stupni umístěné jak v kmenových třídách, tak v kabinetech. Na druhém stupni jsou učební pomůcky v odborných kabinetech nebo přímo v odborných učebnách. Audiovizuální technika je umístěna v odborných učebnách a kabinetech. Učebnice a učební texty pro žáky zajišťuje škola v dostatečném množství a kvalitě.

Materiální vybavení vyučující využívali podle potřeb jak na prvním, tak i na druhém stupni. Vedení školy sleduje pravidelně oblast úrovně materiálně-technických podmínek a provádí kontrolu využívání materiálních zdrojů při hospitacích nebo samostatných kontrolách. Účinnost přijatých opatření je ve vztahu k užívání didaktické techniky nevýrazná, ve vztahu k dalším oblastem dobrá. O stavu školního objektu a vybavenosti školy mají ředitel i jeho zástupci velmi dobrý přehled. Ve spolupráci se zřizovatelem se škole daří průběžně zlepšovat učební prostředí (naposled se jednalo o rekonstrukci sociálního zařízení pro žáky i učitele, v plánu jsou další nutné úpravy a rozsáhlejší přestavba tělocvičny, školní kuchyně a jídelny. Materiálně-technické podmínky umožňují škole realizovat vzdělávací program školy.

Materiálně-technické podmínky jsou celkově na průměrné úrovni.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTNŮM

Realizace vzdělávacích programů

Vzdělávací program Základní škola č.j. 16847/96-2 je ve škole realizován v souladu s údaji, které jsou uvedeny v rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Výuka probíhá v souladu s učebními dokumenty realizovaného vzdělávacího programu.

Povinná dokumentace, která zachycuje průběh a výsledky vzdělávání, je vedena s drobnými i vážnějšími administrativními nedostatky. Učitelé do třídních knih zaznamenávají po obsahové a věcné stránce také nepřesné a nesrozumitelné údaje.

Rozvrh vyučovacích hodin a režim dne jsou přizpůsobeny žákům místním i dojíždějícím, potřebám výchovy a vzdělávání.

Systém kontroly naplňování učebních plánů a učebních osnov je funkční a umožňuje nacházet vhodné způsoby pro další postup a plánovanou práci školy. Je ze strany ředitele a členů úzkého vedení školy, předmětových komisí a metodických sdružení nasměrován správně, ale v oblasti realizace přijímaných opatření není dotažen do konce. Analýzu naplňování učebních plánů a učebních osnov škola provádí, opatření jsou také přijímána. Chybí následná kontrola o tom, zda opatření byla zrealizována úspěšně a zda zjištěné údaje vyšší kvalitě vzdělávání a výchovy prospívají.

Prioritou činnosti výchovné poradkyně je poradenská práce pro žáky, individuální péče o žáky se specifickými poruchami učení a žáky integrované, spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou a prevence proti nežádoucím jevům.

První stupeň

Český jazyk a matematika

Z deseti učitelek, u nichž byla realizována hospitace, splňuje osm z nich požadavky odborné a pedagogické způsobilosti, což se také pozitivně (po stránce odborné i metodické) promítlo do kvality sledované výuky.

Způsob motivace žáků v úvodu a průběhu vyučovacích hodin byl odlišný. Cíleně volenou úvodní motivací v návaznosti na následující činnosti dokázali učitelé vzbudit zájem žáků již v úvodu vyučovacích hodin. Většina vyučovacích hodin byla zahájena jen stručným seznámením s jejich obsahem či náplní a to bez další návaznosti na probírané téma. Průběžná motivace byla účinnější. Byly voleny různé motivační metody, prostřednictvím kterých se dařilo vyučujícím získat v průběhu hodiny zájem žáků. Ti se dokázali lépe soustředit na školní práci, byli aktivní. Nejúčinnější motivování žáků spočívalo ve variabilitě zvolených metod a forem práce činnostního učení, v soustavném hodnocení a trvalém zapojení do hrových a soutěživých aktivit.

Společnou nebo vzájemnou kontrolou, sebekontrolou a průběžně sdělovaným hodnocením ze strany učitele, které následovalo většinou po splnění zadaného úkolu, získávali žáci zpětnou vazbu o své úspěšnosti. Učitelé tak měli přehled o míře zvládnutí uloženého úkolu. Práci žáků hodnotili většinou objektivně, v případě klasifikace však známku nezdůvodňovali. Sebehodnocení bylo pozorováno pouze ojediněle a to u nejmladších žáků. Závěrečné hodnocení práce bylo méně adresné, v některých případech bylo sděleno v obecné rovině formálním způsobem. Přínosné bylo naopak v případech, ve kterých učitelé shrnuli a zhodnotili výuku v úzké spolupráci s žáky.

Bezprostřední příprava učitelů na výuku, která byla odpovědná, měla kladný vliv na průběh a výsledky vzdělávání. V ní se odrazila velmi dobrá návaznost na probrané učivo. Některé vyučovací hodiny byly promyšleny do posledního detailu, což se příznivě projevilo v příkladně zvládnuté organizaci výuky a efektivním využití vyučovacího času. Vzdělávací cíle navazovaly na předcházející učivo a téma, odpovídaly věku žáků i jejich možnostem. Ne vždy však byly stanoveny z pohledu učební činnosti a s ohledem na to, jaké vědomosti a dovednosti mají v průběhu hodiny žáci získat. K dosahování výchovných cílů učitelé často využívali obsahu učiva.

Činnostní pojetí vyučování, při kterém získávali žáci nové vědomosti a dovednosti převážně vlastní činností, se střídalo s frontálním stylem výuky. Pokud se styl práce častěji střídal a současně byla vhodně začleněna relaxace, žáci se zapojovali aktivněji, pracovali s chutí, spolupracovali mezi sebou a mezi sebou komunikovali přirozeně (vynikající v 1. a 2. ročnících). V případě frontální výuky vycházela aktivita především ze strany učitele nikoli ze strany žáků. Znalosti žáků byly prověřovány různými formami většinou v úvodu vyučovacích hodin. Otázky pokládané učiteli při opakování učiva byly zaměřeny na pamětné osvojení učiva a na pochopení vzájemných vztahů a souvislostí. V českém jazyce ve čtení kladly učitelky důraz na upevňování čtenářských dovedností a na čtení s porozuměním. Výchovně využívaly obsahu čteného textu z čítanky i doplňkové četby, rozvíjely dovednost orientace v přečteném textu, v následných rozhovorech zjišťovaly porozumění a pochopení přečteného textu. Vyjadřovací schopnosti žáků byly na velmi dobré úrovni. Dramatizace přečtené pohádky se vyznačovala spontánním a velmi dobrým hereckým projevem žáků. Při psaní byl kladen důraz na bezchybný opis a přepis textu. Pozornost byla věnována i dodržování správných návyků při psaní. Mluvnické učivo bylo procvičováno ve vzájemných

souvislostech a logické návaznosti. Obsahem většiny hospitovaných hodin matematiky bylo shrnutí učiva a příprava na závěrečnou písemnou práci. V úvodu vyučovacích hodin byla pozornost věnována upevňování znalostí, vědomostí i návyků. Žáci řešili numerické úkoly v různých formách, poté většinou frontálním způsobem opakovali a učivo si upevňovali. Dostatečným názorem ve výuce podpořili učitelé u žáků rozvoj logického myšlení a matematické představivosti. V hodinách, ve kterých převládaly formy písemných činností, šlo spíše o mechanické řešení numerických příkladů bez dalšího využití. V hodinách, ve kterých se metody a formy práce střídaly a učitelé zvolili individuální přístup k jednotlivcům, bylo pro žáky vytvořeno příznivější pracovní klima. Častou obměnou jednotlivých činností, vhodně zařazenými relaxačními prvky a příjemnou pracovní atmosférou se dařilo během výuky účinně eliminovat únavu žáků.

Skutečnost vhodné názornosti, podnětnosti a velmi dobré estetické úrovně většiny tříd, ve kterých výuka probíhala, pozitivně ovlivňovala vnitřní motivaci žáků k učení. Žáci měli k dispozici vhodné učebnice a pracovní sešity. K procvičování učiva a k podpoře názornosti výuky učitelé použili nakopírované pracovní materiály, dostupné učební pomůcky a některé didaktické prostředky, které si zhotovili sami. Didaktická technika byla využita v menší míře a to ve spojitosti s relaxací.

V hospitovaných hodinách bylo zřejmé, že žáci jsou zvyklí pracovat podle dohodnutých pravidel. Zadané úkoly plnili většinou správně a včas reagovali na všechny podněty ze strany vyučujících. Komunikace byla spontánní a dotýkala se vždy probíraného učiva. Během výuky se žáci učili spolupracovat mezi sebou, tolerovat názory své i svých spolužáků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce a matematice měly velmi dobrou úroveň.

Druhý stupeň

Český jazyk a dějepis

Hospitace proběhly téměř u všech vyučujících, které uvedené předměty vystudovaly. Úroveň jejich pedagogické a odborné způsobilost měla na výuku většinou kladný vliv.

Vyučovací hodiny českého jazyka byly řádně připraveny a naplánovány. Bezprostřední příprava byla pečlivá a promyšlená jak po stránce obsahové, tak po stránce věcné a odborné.

Vzdělávací a výchovné cíle byly v českém jazyce-mluvnici zaměřeny prioritně na oblast poznávání, ve slohovém výcviku a literární výchově na celkový rozvoj osobnosti žáků a jejich hodnotového systému (rozvoj kompetencí, návyků, komunikativních schopností, umění spolupracovat s ostatními, atd.). V mluvnici zohledňovaly učitelky více učivo (doplňk, pravopis) a více se zabývaly věcnou stránkou vzdělávání. V hodinách literatury a slohu, ve kterých byla také materiální podpora výuky kvalitnější, se zaměřily na činnosti, tvorbu nových kompetencí a upevňování získaných dovedností a návyků.

Ve vyučování nebyla sice využita didaktická technika, ale vhodným využitím potřebných mnemotechnických učebních pomůcek, obrázků, ukázkového textu, slovníků spisovné češtiny, pravidel českého pravopisu a slovníku cizích slov byl zabezpečen dostatečný názor.

Odpočinkové aktivity nebo činnosti, které by efektivně zabránily únavě žáků, byly voleny z ohledem na neúměrně vysoké horko. Téměř po celo dobu se průvanem větralo.

Spíše tradiční a pro žáky méně zajímavá organizace a frontální metody výuky v mluvnici byly nahrazeny efektivní prací žáků ve dvojicích nebo ve skupinách, diskusí a dialogy v literatuře a slohu. Při činnostech žáci více komunikovali, učili se navzájem tolerovat, výuka byla zajímavější.

Motivování žáků v úvodu vyučovacích hodin a v jejich průběhu bylo spíše nevýrazné.

Žáci stanovená pravidla, až na nepatrnou výjimku (jedna hodina mluvnice), která spočívala v neúměrném ukázněvání a umravňování několika málo žáků, respektovali. Mohli kdykoli argumentovat a vyjadřovat své názory. Při volné výměně názorů (oprava slohové práce, vyhodnocení použitých jazykových prostředků) učitelka vhodným způsobem podpořila rozvoj klíčových kompetencí žáků, vedla je ke vzájemnému naslouchání, sebereflexi a zodpovědnosti. Respektovala také více žáky se specifickými poruchami učení. Při kontrole slohových prací byla zjištěna velmi dobrá úroveň vyjadřovacích schopností starších žáků.

Slovní hodnocení učebních výkonů žáků učitelky prováděly adresně, využily také jejich sebehodnocení. Při hodnocení písemných prací a při klasifikaci jsou k žákům spravedlivé.

Vyučovací hodiny dějepisu byly připravené, bezprostřední příprava korespondovala s tematickým plánem učiva.

Odbornost a pedagogická způsobilost vyučující měla na kvalitu výuky pozitivní i negativní vliv. Ten byl určen ze strany učitelky výší a kvalitou důrazu na věcnou a odbornou stránku vzdělávání. S nevýrazným důrazem bylo probíráno učivo o postavení českých zemí v habsburské monarchii a hospodářských a kulturních změnách, naopak s velmi dobrým důrazem a věcnou argumentací učivo o roku 1968.

Výuka dějepisu probíhala v kmenových učebnách, které byly vzdělávacím cílům a potřebám žáků přizpůsobeny. Pro výuku dějepisu nemá škola dostatek moderních učebních pomůcek. Žáci nemají k dispozici vlastní dějepisné atlasy. Používané učebnice tvoří ucelenou řadu. Materiální podpora výuky byla dostatečně účelná.

Vyučovací metody, které učitelka zvolila, byly ve svém důsledku účinné. Objevily se málo záživný výklad a dlouhé samostudium z učebnice ale i příkladný organizačně promyšlený řízený rozhovor, který u žáků vzbudil trvalý a jednoduchý zájem o výuku. V případě řízeného rozhovoru byly události bílých míst našich dějin probírány v historických souvislostech s možností sebereflexe žáků a prostorem pro vyjádření vlastního názoru.

Motivace žáků byla prováděna lépe v průběhu sledované výuky než na jejím začátku. Pozitivně stimulované motivování žáků bylo velmi účinné v případě, kdy učitelka přečetla poutavou ukázkou z textu o událostech okupace a vhodně ji doplnila další literaturou a dokumentačním materiálem.

Interakce a vzájemná komunikace mezi učitelkou a žáky a mezi žáky navzájem byla efektivnější v případě řízeného rozhovoru. Zde byl vytvořen dostatečný prostor k utváření vlastních názorů. Žáci mohli zaujímat k událostem z historie vlastní stanoviska, diskutovat o nich a prezentovat svůj názor. V případě výkladu, kde dominovala role učitelky, takovou možnost neměli.

Vyučující respektovala osobnosti žáků, dávala jim zkušební i opakovací otázky, ale jejich výkony hodnotila neadresně, individuálně jen zřídka. Vždy však v závěru provedla celkové zhodnocení vyučovacích hodin a práce celé třídy.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy měly v českém jazyce velmi dobrou a v dějepisu průměrnou úroveň.

Matematika a fyzika

Výuku v matematice a fyzice částečně negativně ovlivnila chybějící pedagogická způsobilost v případě jednoho vyučujícího. U ostatních učitelů, kteří splňují kvalifikační podmínky, se pedagogická a odborná způsobilost promítala do kvality výuky pozitivně. Velmi dobře byly

stanoveny vzdělávací cíle s ohledem na požadavky učebních osnov, avšak prostředky k jejich dosažení nezahrnovaly zajímavé činnosti, umožňující všestranný osobnostní rozvoj žáků.

Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je zabezpečena zpracovanými tematickými plány. Stanovené výukové cíle odpovídaly aktuálnímu složení třídy a byly zaměřeny na opakování a upevnění učiva. Bezprostřední příprava učitelů byla v některých hodinách velmi dobrá, jindy nebyla důsledně promyšlená, což se projevilo v nerovnoměrném časovém rozložení činností.

Nevýrazná vstupní motivace vycházela ze sdělení obsahu hodiny. Vyučující upozorňovali na využití učiva v jiných předmětech a navazovali na životní zkušenosti žáků. Průběžně žáky hodnotili a pozitivně motivovali. Umožňovali jim aktivní spoluúčast na výuce a kde měli možnost bezprostředně vidět výsledky své práce, byli vedeni k sebehodnocení a sebereflexi.

Struktura sledovaných hodin matematiky odpovídala vzdělávacím cílům. Vhodné zařazení písemných rozsviček navazovalo na předchozí znalosti žáků. Většinou převažovaly frontální činnosti a samostatné řešení úloh s následnou kontrolou na tabuli. Ojedinele byla zadána samostatná práce žáků s učebnicí. Výběr příkladů byl zaměřen na procvičování matematických operací, řešení logických úloh a příkladů z praxe, které žáci dobře zvládali. Převládala jednostranná komunikace směřující od učitele k žákům. Vhodně zadané domácí úkoly byly kontrolovány. V hospitovaných hodinách fyziky byla věnována náležitá pozornost řešení fyzikálních příkladů. Žáci byli vedeni k přesnosti při výpočtech fyzikálních veličin a k porozumění fyzikálního jevu. K názornosti přispěly velmi dobře demonstrační pokusy. Žákovské pokusy napomáhaly k aktivnímu učení, které mohli žáci vlastními názory komentovat. Hodiny končily zadáním domácího úkolu, zpravidla chybělo potřebné shrnutí učiva a závěrečné hodnocení práce. Žáci akceptovali dohodnutá pravidla práce.

Učitelé rozdílně dbali na dodržování psychohygienických zásad. Při demonstračních pokusech v hodinách fyziky se žáci aktivněji zapojovali do činnosti a přirozeně relaxovali. Převažující frontální práce v matematice vedla žáky naopak k pasivitě. Jejich únava se tak zvyšovala.

V hodinách fyziky pracoval s učebními pomůckami většinou vyučující. Hodiny matematiky v kmenových třídách byly pro žáky méně zajímavé. Při práci s učebnicemi, tabulkami a kalkulátory se žáci velmi dobře orientovali.

Průběh a výsledky vzdělávání měly v uvedených předmětech celkově velmi dobrou úroveň.

Chemie, přírodopis a zeměpis

Odborná a pedagogická způsobilost všech vyučujících uvedených předmětů se do výuky kladně promítla.

Na začátku vyučovacích hodin učitelé vždy seznámili žáky se vzdělávacím cílem nebo programem. V úvodu některých hodin uplatnili vhodně volený motivační rozhovor vztahující se k probírané látce. Významný motivační účinek v průběhu hodin mělo využívání životních zkušeností žáků, mezipředmětových vztahů, zařazování samostatné práce spojené s praktickou činností a okamžitá kontrola výsledků řešení úkolů. Vyučující ověřovali vědomosti žáků frontálním opakováním nebo písemnými prověrkami z učiva. Zkoušení spojené s klasifikací vyučující prováděli méně často a někdy bez hlubšího zdůvodnění. V závěru některých vyučovacích hodin chybělo hodnocení jejich průběhu, práce žáků, dosažených výsledků nebo splnění stanovených cílů.

Výuku učitelé plánovali v souladu s realizovaným vzdělávacím programem. Časová dotace vyučovacích hodin odpovídala schválenému učebnímu plánu. Vyučující zpracovali časově-tematické plány. V některých hodinách chemie a přírodopisu se projevil mírný nesoulad mezi aktuálně probíraným učivem a časovým plánem. Výukové cíle směřovaly především k upevnování a procvičování dříve probraného učiva, k získávání nových vědomostí

a dovedností. Byly často vhodně formulované jako činnosti žáků, někdy méně vhodně jako činnost učitele. Probírané učivo bylo pro žáky přiměřené a vždy navazovalo na předcházející. Důsledně byl ve všech hodinách uplatňován princip spojení teorie s praxí.

Struktury vyučovacích hodin odpovídaly výukovým cílům a zvolené organizační formě. Jasné a srozumitelné pokyny učitelů žáci akceptovali. Učitelé využili různé formy výuky. V hodinách chemie a přírodopisu vhodně zařazovali i práci v různě početných skupinách. Z vyučovacích metod používali výklad, žákovský pokus, řízený rozhovor a práci s učebnicí. Samostatnou práci žáků spojenou s procvičováním a aplikací poznatků uplatňovali nejvíce v hodinách chemie a přírodopisu. V zeměpisu pracovali žáci podle podrobných instrukcí. Ve všech hodinách byla zřetelná snaha uplatňovat činnostní pojetí výuky. K vyšší efektivitě výuky přispěly demonstrační pokusy a práce s názornými pomůckami. Učitelé vedli žáky k dovednosti aplikovat poznatky v běžném životě.

Učebny, ve kterých probíhala výuka, prostorově odpovídaly počtu žáků. Prostředí odborných učeben bylo podnětné, v kmenových třídách byla výzdoba zaměřená na obsah sledovaného předmětu spíše výjimkou. Atmosféru při vyučování do značné míry negativně ovlivňovala již vzpomínaná vysoká venkovní teplota a intenzivní sluneční záření. Vyučující se snažili tyto účinky snižovat účinným větráním, stíněním oken a umožnili žákům napít se. V některých hodinách zařazovali do výuky krátkou relaxaci.

Výuka zeměpisu probíhala ve třídách, výuka ostatních předmětů v pracovních zaměřených výzdobou na fyziku, chemii nebo přírodopis. Ty jsou vybaveny novým nebo starým částečně renovovaným žákovským nábytkem. Učitelé mají sice k dispozici rozmanitou didaktickou techniku, ale ve výuce ji nepoužili. Společně s žáky naopak efektivně využili učební pomůcky a vhodné učebnice ucelené řady.

Žáci akceptovali dohodnutá pravidla komunikace i chování a většinou vhodně reagovali na pokyny vyučujících. Výrazně negativní chování se neprojevovalo. Komunikace učitelů směrem k žákům byla velmi dobrá. Pro vyjádření názoru žáků a diskusi byl vytvořen dostatečný prostor. Kvalitní verbální i neverbální komunikace pedagogů podporovala oboustranně dobré vztahy učitelů a žáků.

Celková úroveň kvality výuky chemie, přírodopisu a zeměpisu byla velmi dobrá.

Občanská, rodinná a hudební výchova

Bezprostřední příprava vyučujících na výuku byla velmi pečlivá, zodpovědná a promyšlená.

Odborná a věcná stránka výuky byla v občanské a rodinné výchově na kvalitní úrovni díky profesionální zdatnosti vyučujících. Také výuka hudební výchovy byla po odborné a věcné stránce správná, pouze držení těla a sezení žáků při samotném zpěvu a jiných činnostech bylo chybné. Příkladný byl pro žáky kvalitní pěvecký a instrumentální projev vyučující.

Učitelé zvolili vhodný a účelný názor, materiální podpora výuky byla po všech stránkách zabezpečena velmi výstižně. Například učebna hudební výchovy byla vhodně uspořádaná do půlkruhu tak, aby žáci na sebe lépe viděli. Byla vybavena řadou podnětných materiálů - portréty českých a světových hudebních skladatelů, informacemi z hudební nauky, obrázky s hudebními nástroji. Také kmenové učebny, ve kterých probíhala výuka občanské a rodinné výchovy, byly podnětné vzhledem ke zvoleným vzdělávacím (doprava, protidrogová prevence) cílům.

Psychohygienu výuky byla dle možností dodržována.

Použité vyučovací metody a zvolené formy práce byly velmi účinné. Vnitřní členění vyučovacích hodin respektovalo vzdělávací a výchovné cíle a potřeby žáků. Metody práce se efektivně střídaly. Objevila se velmi pěkná kooperativní práce žáků v občanské a rodinné

výchově, při které žáci prováděli nejrůznější činnosti. Činnostmi pak rozvíjeli svoje kompetence a posilovali svoje sebevědomí prezentováním svých názorů. V hudební výchově při nácviu nové písni předcházela průprava intonační, hlasová a trénink správného dýchání. Doprovodným nástrojem bylo piano, žáci používali bubínky z řady orffovských nástrojů. Při poslechu byli vedeni k porozumění obsahu skladby, k citovému prožitku a estetickému hodnocení hudby. Na položené otázky reagovali v hudební výchově pouze jedinci a vyučující si často odpovídala sama, v občanské a rodinné výchově bez rozdílu velká většina všech žáků.

Vstupní motivace žáků nespočívala jen ve sdělení obsahu hodiny, ale byla zejména v rodinné a občanské výchově orientována na hodnotový systém žáků. K průběžné motivaci byla využita v rámci možností pochvala a povzbuzení.

Žáci byli ve výuce sledovaných předmětů po celou dobu vhodně zaměstnáni, činnosti se v interakci střídaly účelně. Učitelé vhodným způsobem a nenásilnou formou učili žáky navzájem se tolerovat. I když se v průběhu hodin objevily také projevy nevhodného chování některých žáků, většina učitelů reagovala správně.

Závěr hodiny byl věnován shrnutí učiva a zhodnocení chování žáků vyučujícími. Sebehodnocení žáků proběhlo v občanské a rodinné výchově, v hudební výchově použito nebylo.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v občanské, rodinné a hudební výchově měly celkově velmi dobrou úroveň.

Tělesná výchova

Učující splňovali podmínky odborné a pedagogické způsobilosti požadované právním předpisem, to se pozitivně projevilo na kvalitě výuky.

Učitelé si vhodnou úvodní i průběžnou motivací vytvořili podmínky k aktivnímu zapojení většiny žáků do cvičení jak v úvodních fázích hodin, tak v nácviu a ve specifických hrách a soutěžích. V průběhu vyučovacích hodin hodnotili výkony žáků a individuálně s citem opravovali chybné provádění cviků a tělocvičných úkonů.

Časová dotace vyučovacích hodin odpovídala schváleným učebním plánům realizovaného vzdělávacího programu. Stanovení přiměřených cílů a celkově velmi dobrá bezprostřední příprava na vyučování měly kladný dopad na průběh výuky.

Struktury vyučovacích hodin, použité formy a metody výuky, tempo i průběh fyzického zatížení s následnou relaxací odpovídaly zvoleným výukovým cílům a charakteristickým zvláštnostem výuky tělesné výchovy.

Výuka probíhala venku. Učitelé při výuce využívali vhodné sportovní náčiní (míče). Cvičením s ním zvyšovalo tělesnou zdatnost a pohybovou obratnost žáků.

Účinky vysoké teploty na žáky snížili učitelé tak, že zařadili vhodně do pohybových aktivit odpočinek i s možností občerstvení.

V průběhu vyučovacích hodin žáci stanovená pravidla dodržovali. Převládala velmi dobrá komunikace směrem od učitelů k žákům. Při zařazení sportovních soutěží a her vyučující rozvíjeli u žáků cit pro vzájemnou toleranci, poctivost a komunikativní i kooperativní dovednosti. Kvalitní verbální komunikace i neverbální projev vyučujících měly kladný vliv na formování příznivých vztahů učitelů a žáků i na vytváření správné sportovní atmosféry.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy měly velmi dobrou úroveň.

První a druhý stupeň

Anglický jazyk

K bezprostřední přípravě přistupovaly vyučující zodpovědně. V plánování se odrážela promyšlenost.

Vstupní motivace byla nahrazena opakováním slovní zásoby, základních frází a kontrolou domácích úkolů či vyhodnocením testů z předešlé hodiny. Průběžná motivace přes vysoké teploty podnítila zájem o předmět a uvolnila atmosféru ve třídě. Podnětné bylo pozitivní hodnocení, kterým učitelky podporovaly snahu a zájem žáků o výuku. Závěry hodin se lišily. Buď probíhala relaxace nebo bylo shrnuto učivo, popřípadě byl zadán domácí úkol.

Výuka probíhala v kmenových třídách či klasicky zařízené jazykové učebně. Materiální podpora výuky byla zajištěna podnětným materiálem - zvukové nahrávky, kopírované materiály, slovníky, obrázky.

Psychohygienické zásady byly dodržovány, především bylo dbáno na dodržování pitného režimu žáků. Relaxační chvíle byly zařazovány zřídka, většinou se hrály hry na opakování slovní zásoby.

V hodinách byla preferována frontální výuka, která byla oživena skupinovým vyučováním, prací ve dvojicích a samostatnou prací žáků. Střídání činností bylo časté. Do výuky byl také zařazen poslech textu s kontrolou porozumění a procvičování výslovnosti nové slovní zásoby. Pozitivní byla převaha komunikace před písemným projevem. Komunikace probíhala mezi učitelem a žáky, méně byla zastoupena komunikace mezi žáky. Vyučující hovořily v cizím jazyce, při vysvětlování gramatických jevů používaly jazyk český. Učitelky se v rámci možností snažily zapojit do výuky všechny žáky ve třídě. Diferencovaný přístup k žákům se specifickými vzdělávacími potřebami nebyl zaznamenán. Pečlivá byla práce s chybou. Žáci se v případě potřeby neobávali požádat vyučující o pomoc a vysvětlení.

V hodinách vládla příjemná pracovní atmosféra. Učitelky měly přirozenou autoritu. Jejich pokyny byly srozumitelné. Žáci byli ukázněni a spontánní.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém jazyce na prvním a druhém stupni měly celkově velmi dobrou úroveň.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Výsledky vzdělávání jsou ve škole zjišťovány běžnými formami ústního a písemného zkoušení. Hodnocením výsledků se vyučující pravidelně zabývají na jednáních pedagogických rad. O prospěchu a chování dětí učitelé pravidelně informují rodiče. Souhrnně jsou výsledky vzdělávání uváděny ve výroční zprávě školy. Měřítkem pro kvalitu vzdělávání je úspěšnost žáků při přijímacích zkouškách. Komerční testy ke srovnání vědomostí žáků s jinými školami vedení nevyužívá.

Žáci ve spolupráci s vyučujícími vydávají měsíčně školní časopis Školák, jehož obsahem jsou aktuální informace z dění ve škole, úspěchy žáků, ukázky kvalitních literárních prací, vtipných postřehů ze života školy a další zajímavosti. Každoročně probíhá Školní akademie-přehlídka sportovních, hudebních, výtvarných, literárních a jiných dovedností žáků.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje ve zřizovací listině, na základě které zřídilo Město Dolní Kounice základní školu jako příspěvkovou organizaci, se shodují s údaji, které jsou uvedeny v rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení a ve zkráceném výpisu.

Vedení spolu s vyučujícími a ve spolupráci s jinými školami organizuje olympiády, recitační, pěvecké a sportovní soutěže. V krajském kole pěvecké soutěže Zlatý kos získala žákyně školy postup do celostátního kola za doprovodu profesionálního orchestru. Nahrávka její skladby byla zaslána také do soutěže Slavíci ve školní lavici a postoupila do finále soutěže.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina Základní školy v Dolních Kounicích zřízené dnem 1. července 1994 s názvem Základní škola v Dolních Kounicích, Smetanova 547/2, č.j. 410/94
2. Dodatek ke zřizovací listině ZŠ v Dolních Kounicích, vydaný dne 20. prosince 1994 - dnem 1. ledna 1995 se součástí organizace stává školní jídelna
3. Změna zřizovací listiny (Dodatek č. 1/99) vydaná městem Dolní Kounice dne 10. února 1999, kterou se upravuje název organizace na Základní školu Dolní Kounice, okr. Brno – venkov, Smetanova 547/2, 664 64 Dolní Kounice č.j. 141/99, účinnost 1. ledna 1999
4. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č. j. 1780/99 ze dne 26. března 1999, vydané Školským úřadem Brno-venkov, účinné od 1. dubna 1999
5. Výkaz Škol (MŠMT) V 3-01 o základní škole podle stavu k 30. 9. 2002 ze dne 7. října 2002
6. Výkaz Škol (MŠMT) V 17-01 o společném stravování mládeže podle stavu k 15. 10. 2002 ze dne 15. října 2002
7. Třídní výkazy 21 tříd a katalogové listy všech žáků ZŠ pro školní rok 2002/2003
8. Evidence docházky ve školní družině k 30. září 2002
9. Záznam stravovaných osob a poplatků za měsíc říjen 2002
10. Výkaz Škol (MŠMT) P1-04 o pracovních a mzdových prostředcích v regionálním školství za období 1. – 4. čtvrtletí 2002 ze dne 16. ledna 2003 podle jednotlivých součástí školy
11. Jmenování ředitelem příspěvkové organizace na základní škole s účinností od 1. července 1994 ze dne 3. května 1994, vydané Školským úřadem Brno - venkov
12. Oznámení o pokračování ve výkonu ředitelské funkce č.j. 1281/96 vydané Školským úřadem Brno – venkov dne 22. května 1996
13. Závěry hodnocení – pokračovat ve výkonu funkce ředitele Základní školy Dolní Kounice ze dne 28. dubna 2000, vydané Školským úřadem Brno - venkov
14. Personální dokumentace zaměstnanců (potvrzení praxe předcházejících zaměstnavatelů, doklady o vzdělání, popisy pracovních činností, pracovní smlouvy, platové výměry) – osobní číslo 001, 002, 060, 004, 084, 008, 091, 062, 010, 011, 012, 082, 016, 072, 053, 089, 081, 033, 034, 086, 088, 083, 018, 085, 014 a 048
15. Výroční zpráva o činnosti ZŠ Dolní Kounice – školní rok 2001/2002
16. Řád školy platný ve školním roce 2002/2003 ze dne 27. 8. 2001

17. Učební plán vzdělávacího programu Základní škola na ZŠ Dolní Kounice ve škol. r. 2002/2003
18. Kroužky a nepovinné předměty ve školním roce 2002/2003
19. Souhrnný rozvrh učitelů platný pro školní rok 2002/2003 – vytvořen 2. 6. 2003
20. Souhrnný rozvrh učeben platný pro školní rok 2002/2003 – vytvořen 2. 2. 2003
21. Plán hlavních úkolů školy 2002/2003 ze dne 28. 8. 2002, měsíční a týdenní plány
22. Plán kontrolní činnosti ve školním roce 2002/2003
23. Dotazník ředitele před inspekcí
24. Podkladová inspekční dokumentace
25. Školní časopisy Školák
26. Seznam – pracovní náplně učitele, časový plán třídního učitele, pracovní náplň zástupce ředitele, zástupce pro ekonomiku, zástupce pro výuku a vzdělávání
27. Inspekční zpráva č.j. O-12-03/97/98-JK-10 ze dne 18. 11. 1995
28. Fotodokumentace akcí školy
29. Katalogové listy všech žáků školy
30. Třídní výkazy a třídní knihy všech tříd a ročníků
31. Záznamy z pedagogických rad

ZÁVĚR

Vedení školy využívá odbornou a pedagogickou způsobilost pedagogických pracovníků efektivním způsobem. Zároveň vytváří podmínky pro jejich účast v různých formách dalšího vzdělávání a tím zabezpečuje zkvalitňování výuky. Velká důvěra ředitele školy k učitelům vytváří na jedné straně spokojené a klidné pracovní klima, na druhé straně však nezaručuje, že kontrola zaměřená na jejich výchovně-vzdělávací práci a povinnosti je dostatečně účinná. V současné době hledá ředitel školy a jeho zástupci způsob, jak zefektivnit kontrolní činnost a jak zvýšit účinnost přijímaných opatření v případě zjišťovaných nedostatků.

Průměrné materiálně-technické podmínky se ve škole mění k lepšímu díky velmi dobré spolupráci se zřizovatelem a velmi dobře organizované výchovně- vzdělávací činnosti školy. Málo vyhovující nebo nevyhovující učební prostředí se od minulé inspekce již částečně zlepšilo a plánovitě se rekonstruuje. Starý školní nábytek je průběžně dle finančních možností nahrazován novým.

Škola dosahuje velmi dobrých výsledků v oblasti vzdělávání a výchovy svých žáků. Jako spádová škola zajišťuje účinnou návaznost a kontinuitu výuky na předcházející vzdělávací programy u dojíždějících žáků, kteří na školu přicházejí z okolních škol. Celkově velmi dobrá kvalita sledovaného průběhu vzdělávání podle předmětu inspekce svědčí o kvalitní práci učitelů a jejich žáků. Dosahované výsledky jsou vhodně a přehledně školou dokumentovány. Škola si vede záznamy o vývoji žáků, zhodnocuje výsledky přijímacího řízení a podává rodičům a veřejnosti solidní a relevantní údaje o průběhu a výsledcích vzdělávání a výchovy. Učební plán je vhodně doplněn nepovinnými a volitelnými předměty, které si žáci mohou vybrat podle svého zaměření. Zájmová činnost, kterou zabezpečují většinou jen učitelé, je prováděna pravidelně, s ochotou a často bez nároků na odměnu. Je orientována jednak na rozvoj tělesné zdatnosti žáků, jednak na další společenské a kulturní oblasti, které posilují u žáků sounáležitost k městu a regionu.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Petr Záborský	Petr Záborský, v.r.
Členové týmu	Mgr. Ladislava Hodonská	Ladislava Hodonská, v.r.
	Mgr. Vojmír Křupka	Vojmír Křupka, v.r.
	PaedDr. Danuše Pytelová	Danuše Pytelová, v.r.
	Mgr. Zdeňka Vladíková	Zdeňka Vladíková, v.r.

Další zaměstnanci ČŠI

Antonie Navrátilová, Marta Haltmarová – kontrolní pracovnice

V Hodoníně dne 20. června 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 20. 6. 2003

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Rostislav Kandrnál, ředitel školy	v.z. Oldřich Brabec, v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.

Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	2003-06-20	1071/2003
Zřizovatel	2003-07-04	1071/2003
Rada školy	-	-

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány